

Paketberg, krigscensur, flyktingströmmar på utställningen Transit – gränspost I Postmuseet Vapriikki visas 8.2.2019–5.1.2020 utställningen Transit – gränspost. Utställningen berättar om det nära samarbetet mellan postverken i Finland och Sverige under de turbulenta åren under första världskriget 1914–1918. Över gränsen mellan Torneå och Haparanda passerade en mycket stor mängd post och människor. Det här ledde till väldiga paketberg, smuggling, censur, men också till kärlek till nästan och till mänskliga berättelser.

Efter det att första världskriget brutit ut i augusti 1914 beordrades tyskarna att lämna Ryssland och ryssarna att lämna Tyskland. Gränsen mellan Finland och Sverige blev en viktig transitoplats. På grund av strikta säkerhetsåtgärder samlades flyktingar på båda sidor av gränsen, också bakom taggtrådstängsel. En betydande grupp av gränsöverskridare blev också ryska och tyska krigsinvalid. På utställningen visas också en film om dem.

– Även om tekniken under de senaste 100 åren har gjort det enklare och snabbare att hålla kontakt och röra på sig, så återspeglas händelser i världen fortfarande vid statsgränser. Detta fick man märka konkret också i Haparanda och Torneo 2015, då gränsen igen fylldes med flyktingar, den här gången som en följd av kriget i Mellersta östern, berättar Postmuseets projektchef Suvi Jalli.

Över gränsen passerade såväl vanligt folk, politiska flyktingar som överklass och stormän. Bland annat passerade ryska änkekejsarinnan Maria Fjodorovna och Vladimir Iljits Lenin gränsen. Även många av de jägare som reste till Tyskland överskred gränsen vid Torneå.

Under kriget skickades ett mycket stort antal paket. Exempelvis under våren 1915 sände man från Sverige till Ryssland cirka 10 000 paket om dagen. Pakettrafiken ökade ytterligare under slutet av 1915, då anhöriga började sända matpaket och andra paket till ryska krigsfångar som satt i fångläger i Europa. Problemen inom postutväxlingen var kontinuerliga och posten på de svenska järnvägarna hopade sig. De anställda arbetade dygnet runt i två arbetsskift på 12 timmar.

Flaskhalsen i posttransporten var Torneälven. Över den transporterades under den isfria tiden paketen med ångbåtar och under vintern med hästar längs en isväg. De långa menförestiderna under våren och hösten försvårade transportererna. Då kriget drog ut på tiden behövde man en mer hållbar lösning för pakettransporterna. Världens enda linbana för post färdigställdes över Torneälven i början av 1917.

Utställningen har byggts upp på en karta och besökaren kan leva sig in i temat också genom rollspelsäventyret Hårt spel vid gränsen. I rollspelsäventyret vaknar händelserna till liv ur en postiljons, servitris och skolpojkes synvinklar.

Utställningens samarbetspartner är Postmuseum i Sverige och Tornionlaakson maakuntamuseo – Tornedalens museum.

I anslutning till utställningen finns många olika kringprogram, såsom föreläsningar av experter och guidningar genom rollspelsäventyret Hårt spel vid gränsen. Utställningsspråken är finska och svenska.

Postmuseet finns i museicentret Vapriikki, Alaverstaanraitti 5.

Bilder för massmedier: www.postimuseo.fi/fi/tiedotuskuvat/transit-nayttelyn-tiedotuskuvat

Mer information ger Postmuseets projektchef Suvi Jalli tel. 040 5310388, suvi.jalli@postimuseo.fi och faktaexpert Mikko Nykänen tel. 040 518 2713, mikko.nykanen@postimuseo.fi.